

[Arne Bjerregaard.]

den enkelte landmand, og det kan jo indebære, at vort landbrug herhjemme udvikler sig ugunstigt set med nationaløkonomiske øjne. Tilsyneladende vil der på landbrugsområdet, hvis vi ikke ændrer kursen, være modstrid mellem de nationaløkonomiske og de privatøkonomiske interesser, og spørgsmålet i dag må selvfølgelig være: hvorfor nu det, og hvorledes ændres dette? Det må selvfølgelig være op til bl. a. regeringen at søge besvaret disse spørgsmål: hvorfor er der ikke sammenfald mellem de nationaløkonomiske og de privatøkonomiske interesser, og hvorledes ændrer vi modstriden mellem disse to interesser?

For mig at se er der fremført mangfoldige forkerte argumenter om prisen på landbrugsproduktionen, for et produkts pris er ikke bestemmende for det ønskelige i at fremstille det; det er udelukkende de omkostninger, der er forbundet med dets fremstilling, der — selvfølgelig set i relation til prisen — vil være bestemmende for, om man fremstiller det. Og omkostningerne i dansk landbrug vil almindeligvis være karakteriseret ved arbejde, direkte og indirekte, ved kapitalbehovet og kapitalens forrentning og afdragstid. Da vort omkostningsniveau herhjemme ligger særdeles højt, vil det for den enkelte landmand være en forudsætning at nedbringe omkostningerne for at kunne få en rentabel produktion bl. a. af vores forædlede produkter. Den unge landmand har ikke mulighed for at nedsætte kapitalomkostningerne, og derfor må den unge landmand vælge at nedsætte arbejdsomkostningerne, hvilket han gør ved at arbejde faktisk for 2 eller 3 for at frembringe en forædlet produktion, som trods alt er dyrere end den vegetabiliske produktion.

Men inflationen løber jo, og de almindelige afdrag nedbringer efterhånden kapitalomkostningerne for den igangværende unge landmand, og så er der vel ingen, der kan fortænke landmanden i, at han går over til den mindre arbejdskrævende vegetabiliske produktion, som målt med de reelle omkostninger giver samme produktionsresultat i kroner og øre, ikke nationalt set, men for landmanden i forhold til arbejdsindsatsen. Og hvorfor skulle det ikke være tilladt også en landmand at rejse til Mallorca, som andre ønsker at gøre? Hvorfor skulle det ikke

være tilladt en landmand at holde fri en gang imellem? Den unge landmand kan ikke tillade sig det, og når han så har arbejdet for 2-3 stykker i 15 år, hvorfor skulle han så ikke tillade sig efter disse år at holde fri som andre almindelige arbejdere i dette samfund?

Denne overgang fra den animalske til den vegetabiliske produktion vil i fremtiden tegne dansk landbrug, hvis vi ikke ændrer de faktorer, der bevirker en sådan udvikling. Nu er det fejlagtigt fremført mangfoldige gange, sidst af SF's ordfører, at den vegetabiliske produktion er blevet for dyr i forhold til den animalske produktion. Lad mig her notere, at i de sidste 13 år, fra 1962, er den animalske produktionspris steget med ca. 100 pct., mens den vegetabiliske kun er steget med ca. 70 pct. Så kan man selvfølgelig samtidig nævne, at mange mener, at de bedre priser bevirker højere ejendomspriser, men hvorfor er ejendomspriserne så steget med 350 pct.? Dér må jeg nok sige for 120. gang, for at vi kan rette op på det forhold, hvis man vil forstå det, at det ikke er salgspriserne, der bestemmer ejendomspriserne, men derimod omkostningerne; derved kan man finde frem til tallet, til de 350 pct., som ejendomspriserne er steget.

Lad mig nævne nogle tal, som kan illustrere, at det må være sådan. Den samlede indkomst i dette land er steget med 400 pct. siden 1962, skatten er steget med ca. 500 pct., energien er steget med 350 pct., timelønnen er steget med 350 pct., driftsmidler med 240 pct., og gødningen samlet under ét er steget med ca. 235 pct. Sammentæller vi disse tal, med den vægt hver må indgå med, i omkostningerne for landmanden, vi de ligge lidt under 350 pct. Men dertil kommer så, at vi oven i dette lægger en ny omkostning, nemlig det, vi kalder kapitalvindings-skatten, og så er det klart, ejendomspriserne vil stige op mod 350 pct. eller derover.

Det er ud fra disse tal klart givet, at det er omkostningsniveauet, der bestemmer ejendomspriserne, og ikke indtægterne. Sådan er det desværre, og hvis vi ikke tager det til efterretning, løser vi ikke landbrugets problemer og løser ikke de valutariske problemer via landbrugsproduktionen i hvert fald. For kun ved at forcere den animalske produktion har vi mulighed for at forøge